RANDIMAN
DENETİM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ
İncirli Caddesi Yeşilada Sok.Erman Apt. B. Blok No. 2/7 Bakırköy / İSTANBUL Tel. (0-212) 570 76 45 Pbx Fax : (0-212) 570 76 47

SİRKÜLER

SAYI : 2023 / **24** İstanbul,13.03.2023

KONU : 7440 sayılı Kanun ile Getirilen Düzenlemeler

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 12 Mart 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.Kanun hakkında özet bilgiler, aşağıda sunulmuştur.

VERGİ ALACAKLARININ YAPILANDIRILMASI

1. Kesinleşmiş vergi alacakları

12 Mart 2023 tarihi (bu tarih dahil) itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergilerin ödenmemiş kısmının tamamı ile bu tutar üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ile asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

2. Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan vergiler

12 Mart 2023 tarihi (bu tarih dahil) itibarıyla dava açılmış veya dava açma süresi henüz geçmemiş olan tarhiyatlarda; vergi aslının %50'si ile bu tutar üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, vergi aslının kalan %50'si ile gecikme faizi, gecikme zammı ve asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

3. İnceleme ve tarhiyat safhasındaki işlemler

12 Mart 2023 tarihinden önce başlanıldığı hâlde, tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilir. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra; tarh edilen verginin %50'si ile bu tutar üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ve bu tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamının, ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı başvuruda bulunularak, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere aylık dönemler halinde 12 eşit taksitte ödenmesi şartıyla, vergi aslının kalan %50'sinin, vergilere 12 Mart 2023 tarihine kadar uygulanan gecikme faizinin, vergi aslına bağlı cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Yukarıdaki 3. maddede yer alan özel başvuru süresi hariç, Kanun kapsamındaki vergi borçlarının yapılandırılmasını talep eden mükelleflerin **31 Mayıs 2023** (mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki dairelere olan borçlar için 31 Ekim 2023) **tarihine kadar başvuru**da bulunmaları gerekmektedir.

Yukarıdaki 3. maddede yer alan özel ödeme süreleri hariç, Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklar peşin veya taksitle ödenebilmektedir. Taksitle ödenmek istenmesi durumunda, **30 Haziran 2023** (mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki dairelere olan borçlar için 30 Kasım 2023) **tarihinden başlamak üzere aylık dönemler halinde azami 48 eşit taksitte** ödenmesi mümkündür.

Peşin ödemenin seçilmesi durumunda ise hesaplanan borcun tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde (30 Haziran 2023'e kadar) ödenmesi gerekmektedir. Bu durumda ayrıca Yİ-ÜFE farkının %90'ının tahsilinden vazgeçilmektedir.

MATRAH VE VERGİ ARTIRIMI

Mükellefler tarafından aşağıdaki şartlar dahilinde; gelir ve kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve gelir (stopaj), kurumlar (stopaj) vergisi için matrah veya vergi artırımı yapıldığı durumda hesaplanan tutarların belirtilen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla, kendileri hakkında artırımda bulundukları yıllar ve vergiler açısından vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

1. Gelir ve kurumlar vergisinde matrah artırımı

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri vermiş oldukları beyannamelerinde vergiye esas alınan matrahlarını 2018 yılı için %35, 2019 yılı için %30, 2020 yılı için %25, 2021 yılı için %20 ve 2022 yılı için %25 oranlarından az olmamak üzere artırarak matrah artırımına ilişkin düzenlemeden yararlanabilirler. Artırılan matrahlar üzerinden %20 oranında vergi ödenmesi gerekmektedir. Ancak ilgili yıl gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini kanuni süresinde vermiş, bu vergileri süresinde ödemiş ve ilgili yıllara ilişkin borç yapılandırma imkânından yararlanmamış olan mükellefler %15 oranında vergi ödeyeceklerdir.

2. Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergilerinde vergi artırımı

Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15 ve 30. maddeleri kapsamında; ücret, yıllara sâri inşaat işleri hakkediş bedelleri, **dağıtılan kâr payları**, kira ve serbest meslek ödemeleri ile çiftçiler ve esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemeler üzerinden hesaplanması gereken stopajlar için vergi artırımı yapılabilmesi mümkündür.

3. Katma değer vergisinde vergi artırımı

KDV mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyannamelerindeki hesaplanan KDV'nin yıllık toplamı üzerinden; 2018 yılı için %3, 2019 yılı için %3, 2020 yılı için %2,5, 2021 yılı için %2 ve 2022 yılı için %2'den az olmamak üzere belirlenecek katma değer vergisini, vergi artırımı olarak beyan edebileceklerdir.

- Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımı talebinde bulunmak isteyen mükelleflerin **başvurularını**

31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) (mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki dairelere 31 Ekim 2023) yapmaları gerekmektedir.

- Hesaplanan vergilerin peşin ödenmek istenmesi durumunda, tamamının 30 Haziran 2023 tarihine kadar (mücbir sebep ilan edilen yerlerde 30 Kasım 2023) ödenmesi gerekmektedir. Bu tutarların **aylık dönemler halinde azami 12 eşit taksitte ödenmesi de mümkündür.**
- Matrah veya vergi artırımı dolayısıyla verilen beyannamelere ait 1.000 TL tutarındaki damga vergileri ilk taksit ödeme süresinde ödenecektir.

2022 yılına ilişkin matrah artırımında bulunmanın şartları ve özellikli konular

2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için;

- Bu yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve
- Bu beyannamelerde beyan edilen vergiye esas matrahların, **2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olmaması,**

şarttır.

2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunmak isteyen mükellefler tarafından 1 Ocak 2023 tarihinden sonra matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, bu bent hükmüne istinaden yapılacak kıyaslamada düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınır. 2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemi gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde; ikinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın %100 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar, sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar bu bent kapsamında yapılacak kıyaslamada dikkate alınır.

Şu kadar ki, 2021 takvim yılı ve 2022 yılının üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil) olması durumunda, 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri için bu şart aranmaz. 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi matrah

artırımına esas tutarların belirlenmesinde, belirlenen asgari tutarlardan az olmamak üzere bu bent hükmüne göre belirlenen tutarların %25'i dikkate alınır.

Matrah artırımında geçmiş yıl zararlarının mahsubu

1. 2018 ilâ 2021 yıllarına ilişkin matrah artırımı yapılması durumunda

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin **matrah artırımında bulundukları yıllara ait zararların %50'si, 2022 ve izleyen yıllar kârlarından mahsup edilmez.** Matrah artırımından önce 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesini vermiş ve matrah artırımında bulundukları yıllara ait zararların tamamını indirim konusu yapmış olanlar, bu beyannamelerini, matrah artırımı yapılması için öngörülen başvuru süresi içinde düzeltmeleri hâlinde vergi cezası kesilmez, gecikme faizi hesaplanmaz. Bu şekilde yapılan düzeltmeler üzerine tahakkuk eden vergiler, beyannamenin verildiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenir. Bu bent kapsamında yıllık kurumlar vergisi ile ilgili yapılan düzeltme nedeniyle 2022 yılına ilişkin geçici vergi beyannamelerinde düzeltme yapılmaz.

2. 2022 yılına ilişkin matrah artırımı yapılması durumunda

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında bulundukları **2022 yılına ait zararlarının tamamı 2023 yılından itibaren izleyen yıl karlarından mahsup edilmez.** 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıla ilişkin yıllık beyannamelerinde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmez.

Diğer hususlar

- İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları artırılan matrahlardan indirilemez.
- İşe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle kıst dönemde faaliyette bulunmuş mükellefler hakkında ilgili yıllar için belirlenen asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı (ay kesirleri tam ay olarak) dikkate alınarak hesaplanır.
- Matrah artırımında bulunulan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak Kanun'un yayımı tarihinden önce yapılıp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınır.
- Kurumlar vergisi mükelleflerinin GVK geçici 61. madde kapsamında vergi tevkifatına (yatırım indirimi stopajı) tutulmuş kazanç ve iratların bulunması halinde, vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmamaları için bu

kazanç ve iratları üzerinden tevkif edilen vergileri ait olduğu yıla ilişkin olarak belirtilen şekilde artırmaları gerekmektedir.

Bu kazanç ve iradın muhtasar beyanname ile beyan edilmemiş olması durumunda ise vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olunmaması için, bu kazançlara ilişkin tevkifat matrahlarını 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) kurumlar vergisi mükellefleri için belirlenen asgari matrah tutarlarının %50'sinden az olmamak üzere beyan etmeleri gerekmektedir. Bu matrahlar üzerinden %15 oranında vergi hesaplanacaktır.

Ayrıca geçici 61. madde kapsamında artırımda bulunan mükelleflerin vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmaması hakkından yararlanabilmeleri için kurumlar vergisi açısından da yukarıdaki esaslar dâhilinde matrah artırımı yapmaları şartı bulunmaktadır.

İŞLETME KAYITLARININ DÜZELTİLMESİ

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, **işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları** rayiç bedelleriyle, bir envanter listesiyle birlikte vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebilirler. Bu uygulamadan yararlanmak isteyen mükellefler söz konusu işlemleri **31 Mayıs 2023 tarihine kadar** gerçekleştirmek zorundadırlar.

Beyan edilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların bedeli üzerinden tabi olduğu oranın yarısı esas alınarak katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir. Bu vergi ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, **kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtia**, **makine, teçhizat ve demirbaşlarını;** emtialar bakımından cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranını, makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından ise kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşlarınca tespit edilecek rayiç bedellerini dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler.

Bu işlemlerin **31 Mayıs 2023 tarihine kadar** yapılması gerekmektedir.

Yukarıdaki hükme göre ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden 1. ve 2. ayda olmak üzere 3 eşit taksitte ödenir.

- Bilanço esasına göre defter tutan **kurumlar vergisi mükellefleri, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan; kasa mevcutları** ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki **net alacak tutarları** ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilirler.

Vergi dairesine beyan ve kayıtların düzeltilmesi işlemlerinin **31 Mayıs 2023 tarihine kadar** yapılması gerekmektedir.

Beyan edilen tutarlar üzerinden **%3 oranında hesaplanan vergi**, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

Yukarıdaki düzenlemeler, Kanun'un yayım tarihinde (12 Mart 2023) yürürlüğe girmiştir.

EK VERGİ

Diğer taraftan 7440 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (27) numaralı fıkrası ile depremin oluşturduğu etkilerin giderilmesini temin etmek amacıyla tek seferlik ek vergi getirilmiştir.

Buna göre, kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle, KVK ile diğer Kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin %10 oranında, KVK'nın 5/1-a maddesinde düzenlenen istisna ile yurt dışından elde edilen ve en az %15 oranında vergi yükü taşıdığı tevsik edilen istisna kazançlar üzerinden ise %5 oranında ek vergi hesaplanacaktır. Bu verginin ilk taksiti kurumlar vergisinin ödeme süresi içinde, ikinci taksiti bu süreyi takip eden dördüncü ayda ödenecektir.

2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulması, yukarıdaki kapsamda alınacak ek vergi için bu döneme ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılmasına engel teşkil etmemektedir.

7440 Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230312-1.pdf

Saygılarımızla,

RANDIMAN DENETİM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.